

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 14 września 2011 r.

**w sprawie ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt
oraz ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 18 sierpnia 2011 r. ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1 w pkt 2 w lit. a, w pkt 12 skreśla się wyrazy "zadawania śmierci" oraz wyrazy "zadawanie śmierci" zastępuje się wyrazem "działanie";
- 2) w art. 1 w pkt 3 w lit. c w tiret piątym, pkt 16 otrzymuje brzmienie:
"16) obcowanie płciowe ze zwierzęciem (zoofilia);";
- 3) w art. 1 w pkt 4 w lit. b, w ust. 1a wyrazy "lub na wniosek" zastępuje się wyrazami "po uzyskaniu informacji od";
- 4) w art. 1 w pkt 10 w lit. b, w ust. 3 skreśla się wyrazy "członek Polskiego Związku Łowieckiego,";
- 5) w art. 1 w pkt 10 w lit. c, w ust. 4 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
"2) zastrzelenie zwierzęcia wolno żyjącego (dzikiego) – przez osobę uprawnioną do użycia broni palnej.";

- 6) w art. 1 w pkt 11, w ust. 3 w pkt 1 wyrazy "ustalenie właściciela psa w celu pouczenia go" zastępuje się wyrazami "pouczenie właściciela psa";
- 7) w art. 1 w pkt 13 w lit. a, w ust. 1 wyrazy "2 lat" zastępuje się wyrazami "lat 2";
- 8) w art. 1 w pkt 15, w art. 37e dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:
"2. Orzekanie w sprawach, o których mowa w ust. 1, następuje w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia."

MARSZAŁEK SENATU

Bogdan BORUSEWICZ

Uzasadnienie

Na posiedzeniu w dniu 14 września 2011 r. Senat rozpatrzył ustawę o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i uchwalił do niej 8 poprawek.

Zgodnie z uzasadnieniem projektu ustawy, nowelizacja art. 4 pkt 12 polega na poszerzeniu zakresu definicji szczególnego okrucieństwa. Obecnie obowiązująca ustawa definiuje je tylko w odniesieniu do zabijania zwierzęcia („szczególne okrucieństwo zabijającego zwierzę”) i nie odnosi się do przypadków znęcania się.¹ Ustawodawca zmieniając wyrażenie definiowane definicji (definiendum) pozostawił nie zmienione wyrażenie definiujące (definiens) w następującym brzmieniu – "rozumie się przez to przedsięwzięcie przez sprawcę działań charakteryzujących się drastycznością form i metod zadawania śmierci, a zwłaszcza zadawanie śmierci w sposób wyszukany lub powolny, obliczony z premedytacją na zwiększenie rozmiaru cierpień i czasu ich trwania". Tak sformułowane definiens odnosi się jedynie do przypadków okrucieństwa towarzyszącego zadawaniu śmierci. Oznacza to, że pojęcia "szczególne okrucieństwo" oraz "szczególne okrucieństwo zabijającego zwierzę" w rozumieniu ustawy są tożsame, i nie można ich odnosić do znęcania, które nie prowadzi do śmierci zwierzęcia. Senat dążąc do objęcia definicją szczególnego okrucieństwa, również znęcania się nad zwierzętami przereformował wyrażenie definiujące wprowadzając poprawkę nr 1.

Ustawa rozszerza katalog czynów traktowanych przez ustawodawcę jako znęcanie się nad zwierzętami. M.in. znajduje się w nim zoofilia, definiowana, jako praktykowanie zachowań seksualnych polegających na obcowaniu płciowym ze zwierzętami, których celem jest wykorzystywanie zwierząt (art. 6 ust. 2 pkt 16). Ponieważ znęcanie jest na podstawie art. 35 ust. 1a. kwalifikowane, jako przestępstwo, definicja zoofilii określa znamiona czynu zabronionego. Należało zatem odnieść do niej reguły tworzenia przepisów karnych. Przy analizie omawianego przepisu Senat zauważył następujące problemy. Po pierwsze, zgodnie z brzmieniem przepisu odpowiedzialności karnej będzie podlegała tylko osoba która praktykowała zachowania seksualne wobec zwierząt. Oznacza to, że jednokrotne obcowanie płciowe nie będzie karane. Dopiero powtarzane zachowanie sprawcy (praktykowanie) spotka się z represją. Drugi aspekt, na który Senat

¹ Uzasadnienie projektu ustawy, str. 1.

zwrócił uwagę to znamię celu, którym jest wykorzystywanie zwierząt. Nie będzie więc przestępstwem każde praktykowanie zachowań polegających na obcowaniu płciowym ze zwierzętami, a tylko te czyny, które będą podejmowane w celu wykorzystywania zwierząt (liczba mnoga). Aby więc skazać za zoofilię trzeba będzie dowieść, że poza praktykowaniem zachowań seksualnych wobec zwierząt, zachowanie sprawcy miało na celu wykorzystywanie zwierząt. Ustawodawca nie wskazał, o jaki rodzaj wykorzystania zwierząt chodzi w omawianym przepisie. W rozumieniu tak sformułowanego przepisu wykorzystywanie zwierząt nie może być wykorzystywaniem seksualnym, gdyż każde obcowanie płciowe ze zwierzęciem jest podejmowane w celu jego wykorzystania seksualnego. Senat uznał, że ustawodawca błędnie zredagował przepis, chcąc niepotrzebnie podkreślić, że zachowanie sprawcy ma mieć na celu wykorzystanie seksualne zwierzęcia i usunął z jego treści znamię celu. Ponadto, formułując poprawkę Senat postanowił, że karalne będzie już jednokrotne obcowanie płciowe nawet z jednym zwierzęciem (poprawka nr 2).

Senat dążąc do uproszczenia procedury wydania decyzji czasowo odbierającej zwierzę (art. 7) odebrał Policji, straży gminnej, lekarzom weterynarii oraz przedstawicielom organizacji społecznych, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt prawo wnoszenia wniosku wszczynającego postępowanie. Zgodnie z wolą Senatu wójt (burmistrz, prezydent miasta) będą działać z urzędu korzystając z informacji otrzymanych od wymienionych podmiotów (poprawka nr 3).

Zgodnie z nowym brzmieniem art. 33 ust. 3 potrzebę uśmiercenia zwierzęcia stwierdza lekarz weterynarii, członek Polskiego Związku Łowieckiego, inspektor organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, funkcjonariusz Policji, straży ochrony kolei, straży gminnej, Straży Granicznej, pracownik Służby Leśnej lub Służby Parków Narodowych, strażnik Państwowej Straży Łowieckiej, strażnik łowiecki lub strażnik Państwowej Straży Rybackiej. Senat postanowił wyłączyć z tego katalogu podmiotów członków Polskiego Związku Łowieckiego, uznając, że nieposiadają wystarczających kwalifikacji (poprawka nr 4).

Redakcja przepisu art. 33 ust. 4 rodzi wątpliwości, czy wyrażenie w pkt 2 po średniku odnosi się tylko do pkt 2, czy może należy je wiązać również z pkt 1. Senat stwierdził, że możliwość zastrzelenia powinna odnosić się tylko do zwierząt dzikich i wprowadził poprawkę nr 5.

Na podstawie art. 33a ust 3 pkt 1 dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego może podjąć działania zapobiegające wałęsaniu się psów na terenie obwodu poprzez m.in. ustalenie właściciela psa w celu pouczenia go o obowiązku sprawowania kontroli nad zwierzęciem. W myśl tego przepisu środkiem zapobiegającym wałęsaniu się psów jest ustalenie właściciela psa. W rzeczywistości takim środkiem jest pouczenie właściciela psa o obowiązku sprawowania kontroli. Ustalenie właściciela jest tylko warunkiem zastosowania środka. Ponieważ przytoczony warunek jest konieczny oraz oczywisty, Senat pominął go w brzmieniu przepisu (poprawka nr 6).

Poprawka nr 7 ma charakter redakcyjny. Senat nadał przepisowi brzmienie uwzględniające tradycyjnie przyjęty sposób określania kary pozbawienia wolności.

Zgodnie z przepisem art. 37e karze grzywny podlega nabycie zwierząt wbrew zakazom określonym w art. 10b ust. 1. Brzmienie przepisu nie pozwala ustalić czy czyn zabroniony jest przestępstwem czy wykroczeniem. Biorąc pod uwagę, że czyn zabroniony ma szkodliwość społeczną nie większą niż zbycie zwierząt w sposób zabroniony w art. 10a ust.1, które zostało zakwalifikowane jako wykroczenie, Senat uznał, że czyn określony w art. 37e również powinien być wykroczeniem. Aby jednoznacznie o tym przesądzić Senat wprowadził poprawkę nr 8.